

GEORGE R. R.
MARTIN

Valtaistuinpeli

Suomentanut Satu Loitsu

Helsingissä Kustannusosakeyhtiö Otava

George R. R. Martinia suomeksi

Tulen ja jään laulu:

Valtaistuinpeli

Kuninkaiden koitos

Miekkamyrsky: 1. Terästä ja lunta

Miekkamyrsky: 2. Verta ja kultaa

Korppien kestit

Lohikäärmetanssi: 1. Unelmia ja tuhkaa

Lohikäärmetanssi: 2. Pitojen jälkeen

Tuli & veri

Seitsemän kuningaskunnan ritari

Jäälohikäärme

Englanninkielinen alkuteos

A Game of Thrones

Copyright © 1996 by George R. R. Martin

Published by agreement with George R.R. Martin, c/o The Lotts Agency, Ltd.,
New York and Licht & Burr Literary Agency, Copenhagen.

Suomenkielinen laitos © Kustannusosakeyhtiö Otava 2025

Teos on tarkistettu laitos Kustannusosakeyhtiö Kirjavan
ensimmäistä kertaa vuonna 2003 julkaisemasta suomennoksesta.

Kartat: Jeffrey L. Ward

Graafinen suunnittelu ja taitto: M. Pietikäinen

ISBN 978-951-1-49737-0

OTAVA
KIRJAPAINO

Keuruu 2025

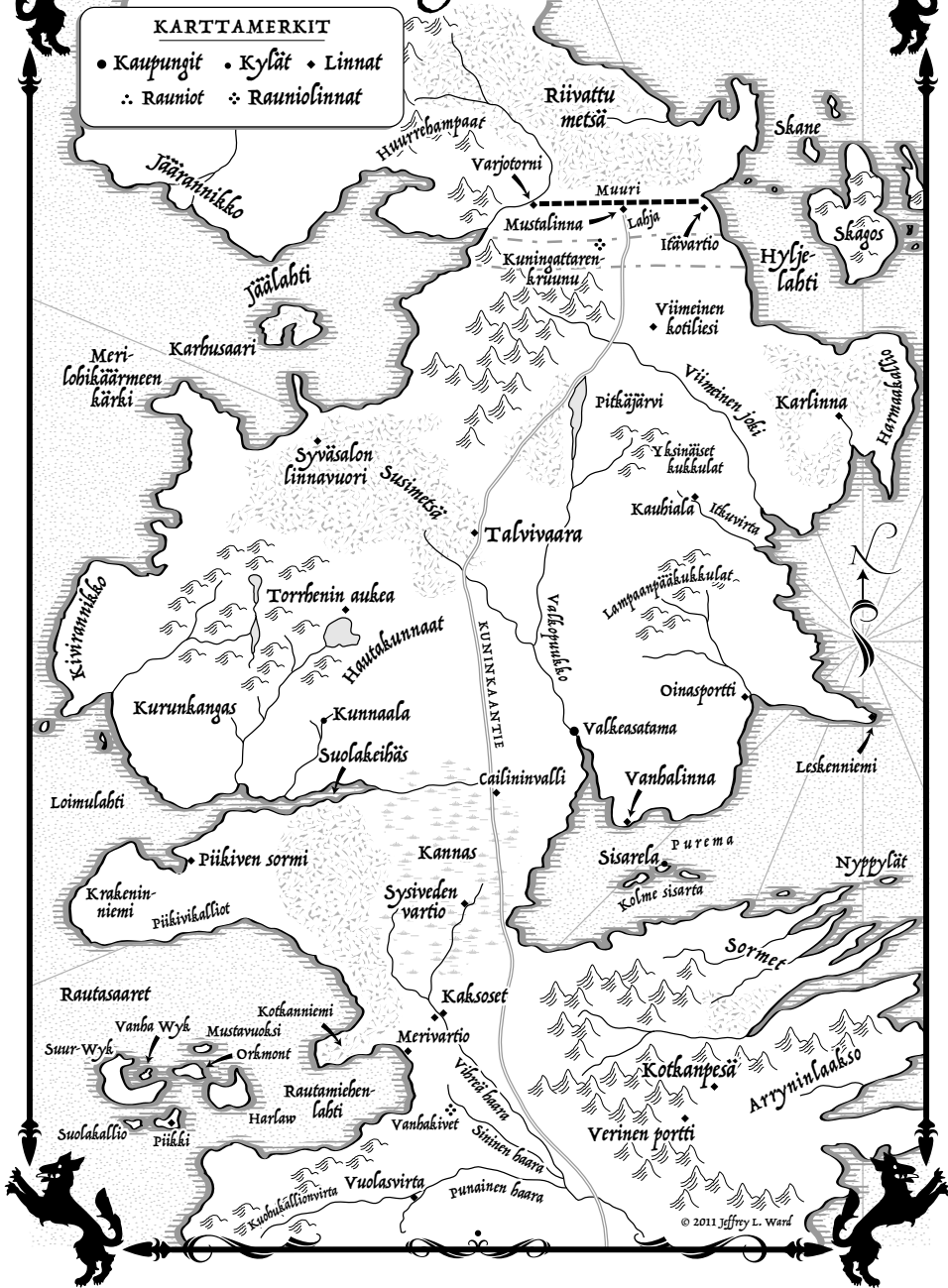

Tämä on Melindalle

Pohjoinen

KARTTAMERKIT

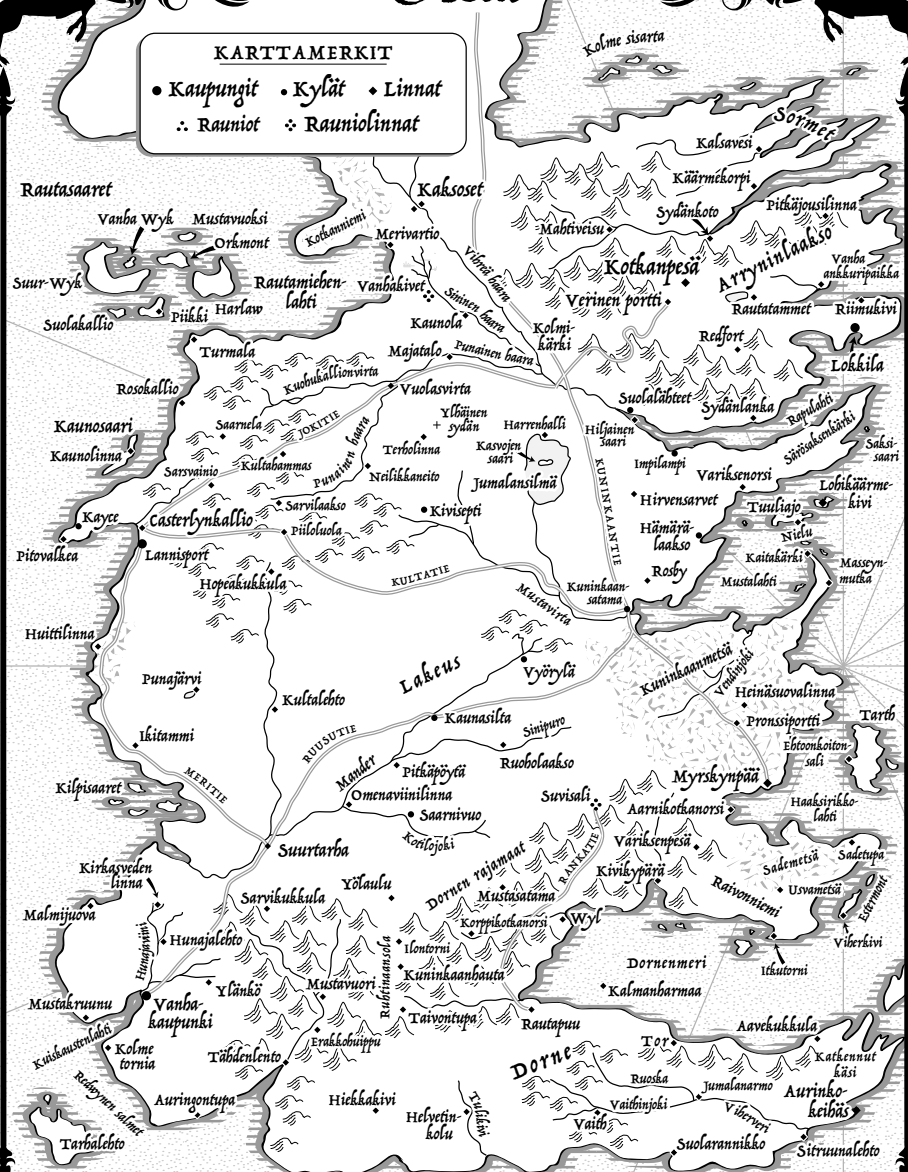
- Kaupungit • Kylät • Linnat
- ∴ Rauniot ∴ Rauniolinnat

Etelä

KARTTAMERKIT

- Kaupungit • Kylät • Linnat
- ∴ Rauniot ❖ Rauniolinnat

Prologi

”Heidän pitäisi lähteä takaisin”, *Gared* hoputti metsän alkaessa pimetä heidän ympärillään. ”Ne villit ovat kuolleita.”

”Pelottavatko kuolleet sinua?” ser *Waymar Royce* kysyi hymyillen aavisuksen verran.

Gared ei tarttunut syöttiin. Hän oli vanha mies, yli viidenkymmenen, ja hän oli nähnyt pikku lordien tulevan ja menevän. ”Kuollut on kuollut”, hän sanoi. ”Meillä ei ole mitään tekemistä kuolleiden kanssa.”

”Ovatko ne kuolleita?” *Royce* kysyi varovaisesti. ”Mitä todisteita meillä on?”

”*Will* näki ne”, *Gared* sanoi. ”Jos hän sanoo, että ne ovat kuolleita, siinä on minulle todisteita kylliksi.”

Will oli tiennyt heidän vetävän hänet mukaan riitaan ennemmin tai myöhemmin. Hän toivoi, että se olisi ollut myöhemmin mieluummin kuin ennemmin. ”Äitini sanoi, etteivät kuolleet laula lauluja”, hän pisti väliin.

”Imettäjäni sanoi samaa, *Will*”, *Royce* vastasi. ”Älä milloinkaan usko mitään, mitä kuulet ollessasi naisen rinnoilla. Jopa kuolleilta voi oppia asioita.” *Roycen* ääni kaikui liian äänekkäänä hämärässä metsässä.

”Meillä on pitkä ratsastus edessämme”, *Gared* huomautti. ”Kahdeksan päivää, ehkä yhdeksän. Ja yö tekee tuloaan.”

Ser *Waymar Royce* vilkaisi välinpitämättömästi taivasta. ”Se tekee niin joka päivä näihin aikoihin. Tekeekö pimeä sinut pelokkaaksi, *Gared*?”

Will saattoi nähdä kireyden *Garedin* suun ympärillä ja vaivoin tukahdutetun suuttumuksen tämän paksun, mustan viitan hupun alta näkyvissä silmissä. *Gared* oli viettänyt neljäkymmentä vuotta *Yövartiossa* – niin miehenä

kuin poikanakin – eikä ollut tottunut vähättelyyn. Silti asiaan liittyi muutaakin. Loukatun ylpeyden lisäksi Will saattoi aistia, suorastaan tuntea miehen hermostuneen jännityksen, joka oli vaarallisen lähellä pelkoa.

Will tunsi samaa levottomuutta. Hän oli ollut Muurilla neljän vuoden ajan. Kun hänet oli lähetetty ensimmäistä kertaa Muurin toiselle puolelle, kaikki vanhat tarinat olivat tulvineet hänen mieleensä ja hänen vatsansa oli mennyt kuralle. Jälkeenpäin hän oli nauranut asialle. Nyt hän oli sadan partiointimatkan veteraani, eikä loputon pimeä korpi, jota etelän asukit kutsuivat Riivatuksi metsäksi, enää ollut hänelle kauhujen paikka.

Ennen kuin tänä yönä. Tämä yö oli jotenkin erilainen. Pimeydessä oli purevuutta, joka sai hänen niskakarvansa pystyyn. He olivat ratsastaneet yhdeksän päivää kohti pohjoista, luodetta ja jälleen pohjoista, yhä kauemmaksi Muurilta pysytellen ryöstelevien villien joukkion jäljillä. Jokainen päivä oli ollut edellistä pahempi. Tämä päivä oli kaikista pahin. Kylmä tuuli puhalsi pohjoisesta ja sai puut suhisemaan kuin elävät olennot. Koko päivän Willistä oli tuntunut siltä kuin jokin olisi tarkkaillut häntä – jokin kylmä ja leppymätön, joka ei pitänyt hänestä. Myös Gared oli tuntenut sen. Will ei toivonut mitään niin paljon kuin sitä, että olisi voinut ratsastaa tuli hännän alla Muurin turviin, mutta se ei ollut tunne, jonka olisi voinut jakaa komentajansa kanssa.

Etenkään tällaisen komentajan kanssa.

Ser Waymar Royce oli nuorin poika ikivanhassa suvussa, jossa oli liian monta perillistä. Hän oli komea kahdeksantoistavuotias nuorukainen, harmaasilmäinen ja hoikka kuin veitsenterä. Kookkaan mustan sotaratsunsa selässä tuo ritari oli päätä pidempi kuin Will ja Gared pienemmillä ratsuillaan. Hänellä oli mustat nahkasaappaat, mustat villakankaiset housut, mustat myyrännahkahansikkaat ja monen villakerroksen ja nahkahaarniskan päälle puettu hieno, taipuisa, mustankiiltävä rengaspanssari. Ser Waymar oli ollut valan vannonut Yöpartion veli vasta vajaat puoli vuotta, mutta kukaan ei voinut sanoa, ettei hän olisi ollut valmis ammattiinsa. Ainakin vaatevarastonsa puolesta.

Viitta oli hänen todellinen ylpeytensä: soopelia, paksu ja musta ja pehmeä kuin synti. ”Lyön vetoa, että hän tappoi ne kaikki itse”, Gared sanoi kasarmilla viinin ääressä, ”meidän mahtava soturimme väänsi niiden pikku päät irti.” He kaikki olivat nauraneet asialle.

On vaikeata vastaanottaa käskyjä mieheltä, jolle nauraa humalapäissään, Will tuli ajatelleeksi istuessaan vapisten ratsunsa selässä. Gared varmaan tunsi samoin.

”Mormont sanoi, että meidän pitäisi jäljittää villit, ja niin me teimme”, Gared sanoi. ”Ne ovat kuolleita. Niistä ei ole meille enää harmia. Edessä on raskas ratsastusmatka. En pidä tästä säästä. Jos sataa lunta, paluumatkaan voi mennä pari viikkoa, ja lumi on parasta, mitä voimme toivoa. Oletteko koskaan nähnyt jäämyrskyä, lordi?”

Lordinpoikanen ei näyttänyt kuulevan häntä. Hän tutkiskeli syvenevää hämärää omalla puoliksi ikävystyneellä, puoliksi hämmentyneellä tavallaan. Will oli ratsastanut ritarin seurassa kyllin pitkään ymmärtääkseen, että miestä oli parasta olla häiritsemättä silloin, kun tämä näytti tuolta. ”Will, kerro minulle uudelleen, mitä näit. Kaikki yksityiskohdat. Älä jätä mitään pois.”

Will oli ollut metsästäjä ennen kuin liittyi Yövirtioon. No, salametsästäjä, jos ihan tarkkoja oltiin. Mallisterin vapaaratsastajat olivat napanneet hänet verekseltään, ja hänen oli ollut valittava käden menetyksen ja mustiin astumisen välillä. Kukaan ei pystynyt liikkumaan metsässä yhtä hiljaa kuin Will, eikä mustilta veljiltä ollut kestänyt kauaakaan havaita hänen lahjansa.

”Leiri sijaitsee kolmen virstan päässä tuon harjanteen takana, aivan joen vieressä”, Will sanoi. ”Menin niin lähelle kuin uskalsin. Niitä on kahdeksan, joukossa sekä miehiä että naisia. Lapsia en nähnyt. Ne olivat pystyttäneet katoksen kalliota vasten. Nyt lumi on peittänyt sen melko hyvin, mutta saatoin yhä erottaa sen. Ei tulta palamassa, mutta nuotiopaikka näkyi yhä päivänselvästi. Kukaan ei liikkunut. Katselin pitkän aikaa. Yksikään elävä ei makaa niin liikkumattomana.”

”Näitkö verta?”

”No, en”, Will myönsi.

”Näitkö aseita?”

”Muutaman miekan, jokusen jousen. Yhdellä miehistä oli kirves. Raskaan näköinen, kaksiteräinen, julma raudankappale. Se lojui maassa miehen vierellä, aivan käden ulottuvilla.”

”Kiinnititkö huomiota ruumiiden asentoihin?”

Will kohautti olkapäitään. ”Pari istuu kallioon nojaten. Suurin osa on maassa. Niin kuin kaatuneina.”

”Tai nukkumassa”, Royce ehdotti.

”Kaatuneina”, Will intti. ”Yksi nainen on ylhäällä rautapuussa, puoliksi oksien peitossa. Kaukokatse.” Hän hymyili heikosti. ”Pidin huolta, ettei hän nähnyt minua. Päästessäni lähemmäksi huomasin, ettei hänkään liikunut.” Hän värähti tahtomattaan.

”Onko sinun kylmä?” Royce kysyi.

”Hieman”, Will mutisi. ”Tuulen takia, lordi.”

Nuori ritari kääntyi takaisin harmaantuneen soturin puoleen. Pakkasen pudottamia lehtiä kahahti maahan heidän vieressään, ja Roycen ratsu liikahti levottomasti. ”Minkä luulet tappaneen ne miehet, Gared?” ser Waymar kysyi kuin ohimennen. Hän asetteli pitkän soopeliviittansa kauluksia.

”Kylmyyden”, Gared sanoi raudanlujasti. ”Näin miesten jäätyvän hengiltä viime talvena ja sitä edellisenä, kun olin vielä puoliksi poika. Kaikki puhuvat neljänkymmenen jalan syvyisistä hangista ja siitä, miten jäätuuli puhaltaa ulvoen pohjoisesta, mutta todellinen vihollinen on kylmyys. Se hiipii kimppuun Williäkin äännettömämmin. Ensin sitä vapisee ja hampaat kalisevat, ja sitä tömistelee jalkojaan ja haaveilee hehkuviinistä ja mukavista, lämpimistä tulista. Kylmyys polttaa, se todella polttaa. Mikään ei polta sillä tavoin kuin kylmyys. Mutta vain hetkisen. Sitten se pääsee sisään ja alkaa täyttää sisuksia, eikä hetken päästä enää ole voimia taistella sitä vastaan. On helpompi vain istua alas tai käydä nukkumaan. Sanotaan, ettei loppua kohti tunne lainkaan kipua. Ensin olo käy heikoksi ja raukeaksi, ja sitten kaikki alkaa haalistua – se on kuin uppoaisi lämpimään maitomereen. Rauhallista.”

”Melkoista kaunopuheisuutta, Gared”, ser Waymar totesi. ”En olisi koskaan uskonut sinun kykenevän moiseen.”

”Kylmyys on koetellut minuakin, lordi.” Gared veti hupun päästään suoden ser Waymarille hyvän silmäyksen tynkiin, joiden paikalla hänen korvansa olivat joskus olleet. ”Kaksi korvaa, kolme varvasta ja vasemman käden pikkusormi. Minä pääsin helpolla. Löysimme veljeni vartio- paikoiltaan kuoliaaksi jäätyneinä, hymy huulillaan.”

Ser Waymar kohautti olkapäitään. ”Sinun pitäisi pukeutua lämpimämmin, Gared.”

Gared mulkaisi pikkulordia, ja arvet hänen korvareikiensä ympärillä siinä, mistä mestari Aemon oli leikannut korvat pois, lehahtivat punaisiksi suuttumuksesta. ”Kun talvi tulee, niin nähdään, miten lämpimästi te

pystytte pukeutumaan.” Hän veti hupun päähänsä ja käpertyi hevosensa niskaan vaitonaisena ja jurona.

”Jos Gared sano, että se oli kylmyys...” Will aloitti.

”Will, oletko nostanut yhtään vartiovuoroa viimeisen viikon aikana?”

”Olen, lordi.” Ei ollut sellaista viikkoa, ettei arpa olisi tuonut hänelle toistakymmentä hiivatin vartiovuoroa. Mitä mies oikein ajoi takaa?

”Ja miltä Muuri sinusta vaikutti?”

”Itkevältä.” Will sanoi kulmiaan kurtistaen. Hän ymmärsi asian varsin selvästi nyt, kun asiasta huomautettiin. ”He eivät olisi voineet jäätyä. Eivät, jos Muuri valui vettä. Ei ollut riittävän kylmä.”

Royce nyökkäsi. ”Terävä poika. Viime viikon aikana on ollut muutama pikku pakkanen ja silloin tällöin ajoittaisia lumikuuroja, mutta ei varmasti-kaan kyllin kovia pakkasia tappamaan kahdeksaa täysikasvuista miestä. Miehiä, jotka olivat pukeutuneet nahkaan ja turkiksiin ja joilla, sallikaa minun muistuttaa, oli suoja ja tulentekevälaineet käden ulottuvilla.” Ritarin hymy oli vuorevarma. ”Will, opasta meidät sinne. Haluaisin nähdä ne kuolleet itse.”

Eikä asialle sitten ollut mitään tehtävissä. Käsky oli annettu ja kunnia velvoitti heitä tottelemaan.

Will meni edellä ja hänen pieni pörröinen hevosensa valitsi huolellisesti tiensä aluskasvillisuuden läpi. Edellisenä yönä oli satanut kevyt lumipeite, ja sen valkean pinnan alla kivet ja juuret odottivat varomatonta ja huolimattontaa kulkijaa. Ser Waymar Royce tuli seuraavana valtavalla mustalla sotaratsullaan, joka korskahteli kärsimättömästi. Sotahevonen oli väärä ratsu partiointimatalle, mutta yritäpä sanoa se pikkulordille. Gared piti perää. Vanha soturi mutisi itsekseen ratsastaessaan.

Hämärä syveni. Pilvetön taivas muuttui syvän purppuranpunaiseksi, vanhan mustelman väriseksi, ja musteni sitten. Tähdet alkoivat ilmestyä esiin. Puolikuu nousi taivaalle. Will oli kiitollinen valosta.

”Voimme varmasti kulkea reippaamminkin,” Royce sanoi kuun noustua.

”Ei tällä hevosella”, Will sanoi. Pelko oli saanut hänet röyhkeäksi. ”Ehkä lordi olisi halukas johtamaan joukkoa?”

Ser Waymar ei alentunut vastaamaan.

Jossakin metsän siimeksessä ulvoi susi.

Will pysäytti hevosensa ikivanhan ryhmyisen rautapuun alle ja nousi ratsailta.

”Miksi pysähdyit?” ser Waymar kysyi.

”Parasta mennä lopun matkaa jalan, lordi. Se paikka on aivan tuon harjanteen takana.”

Royce seisahtui hetkeksi tuijottaen kaukaisuuteen kasvot miettiväisinä. Kylmä tuuli kuiski puiden lomassa. Hänen upea soopeliviittansa liikahteli hänen takanaan kuin jokin puoliksi elävä.

”Jokin on nyt pielessä”, Gared mutisi.

Nuori ritari soi hänelle ylenkatseellisen hymyn. ”Onko?”

”Ettekö tunne sitä?” Gared kysyi. ”Kuunnelkaa pimeyttä.”

Will tunsi sen. Neljä vuotta Yöpartiossa, eikä hän ollut milloinkaan ollut niin peloissaan. Mistä oli kyse?

”Tuuli. Suhisevat puut. Susi. Gared, mikä näistä on se ääni, joka sinua niin pelottaa?” Kun Gared ei vastannut, Royce liukui viehkeästi satulastaan. Hän satoi sotaratsunsa tukevasti matalalla sijaitsevaan oksaan hyvän matkan päähän muista hevosista ja veti lyömämiekkansa huotrasta. Jalokivet kimmelsivät sen kahvassa, ja kuun valo kulki kiiltävää metallia pitkin. Se oli upea ase, linnassa taottu ja ulkonäkönsä perusteella uusi. Will epäili, ettei sillä ollut koskaan sivallettu vihan vallassa.

”Puita on tässä kovin tiheässä, lordi”, Will varoitti. ”Sotkeudutte oksiin tuon miekan kanssa. Veitsi olisi parempi.”

”Jos tarvitsen ohjeita, minä pyydän niitä”, nuori lordi sanoi. ”Gared, pysy tässä. Vartioi hevosia.”

Gared laskeutui ratsailta. ”Tarvitsemme tulen. Minä huolehdin siitä.”

”Kuinka suuri typerys sinä oikein olet, vanhus? Jos tässä metsässä on vihollisia, tulta me viimeksi tahdomme.”

”On sellaisiakin vihollisia, jotka tuli pitää loitolla”, Gared sanoi. ”Karhut ja sudet ja... ja muut...”

Ser Waymarin suu vetäytyi tiukaksi viivaksi. ”Ei tulta.”

Garedin huppu varjosti tämän kasvoja, mutta Will saattoi nähdä kovan kiillon miehen silmissä tämän tuijottaessa ritaria. Hetken hän pelkäsi, että vanhempi mies tarttuisi miekkaansa. Se oli lyhyt ja ruma, sen kahva oli hien värjäämä ja sen terä kovasta käytöstä lovilla, mutta Will ei olisi lyönyt rautapenniäkään vetoa pikkulordin puolesta, jos Gared olisi vetänyt miekkansa huotrasta.

Lopulta Gared loi katseensa alas. ”Ei tulta”, hän mutisi hiljaa kuiskaten.

Royce tulkitsi eleen suostumukseksi ja kääntyi pois. ”Jatka matkaa”, hän sanoi Willille.

Will pujotteli tiheikön läpi ja alkoi sitten kavuta matalan harjanteen sivua paikkaan, josta oli löytänyt tähystyspaikkansa vartiomännyn alta. Maa ohuen lumikerroksen alla oli kostea ja mutainen, liukas jalansija kätkeytyine, kaatamaan valmiine juurinen ja kivineen. Will ei päästänyt ääntäkään kiivetessään. Takaansa hän kuuli pikkulordin rengaspanssarin hiljaista, metallista laahausääntä, lehtien rapinaa ja mutistuja sadatuksia oksien tarttuessa miehen lyömämiekkään ja nykiessä tämän loisteliasta soopeliviittaa.

Suuri vartiomänty seisoipa paikallaan aivan harjanteen huipulla alimmat oksat vajaan jalan korkeudella maasta, kuten Will oli tiennyt sen tekevän. Will pujahti vatsallaan sen alle lumessa ja mudassa, ja katsoi kohti alempana avautuvaa, tyhjää aukiota.

Hänen sydämensä pysähtyi. Hetkeen hän ei uskaltanut hengittää. Kuun valo hohti aukiolle, tulisijan tuhkalle, lumen peittämälle katokselle, suurelle kivelle, pienelle, puoliksi jäätyneelle purolle. Kaikki oli kuten pari tuntia aikaisemminkin.

Ne olivat poissa. Kaikki ruumiit olivat poissa.

”Siunatkoon!” hän kuuli takaansa. Miekka sivalsi oksaa ser Waymar Roycen saavuttaessa harjanteen huipun. Hän seisoipa vartiomännyn vierellä lyömämiekka kädessään ja viitta tuulessa takanaan hulmuten. Hänen hahmonsensa piirtyi suurenmoisena tähtiä vasten kaikkien nähtäväksi.

”Painukaa *matalaksi!*” Will kuiskasi kiihkeästi. ”Jokin on pielessä.”

Royce ei liikahtanutkaan. Hän katsoi tyhjää aukiota ja nauroi. ”Kuolleet miehesi näyttävät vaihtaneen leiriä, Will.”

Willin ääni hylkäsi hänet. Hän hapuili sanoja, joita ei kuulunut. Se ei ollut mahdollista. Hänen silmänsä kulkivat ristiin rastiin yli hylätyn leiripaikan ja pysähtyivät kirveeseen. Valtava kaksiteräinen taistelukirves makasi edelleen koskemattomana paikalla, jossa hän oli sen viimeksi nähnyt. Arvokas ase...

”Nouse ylös, Will”, ser Waymar Royce komensi. ”Täällä ei ole ketään. En suvaitse sinun piilottelevan pusussa.”

Will totteli vastahakoisesti.

Ser Waymar katsoi häntä avoimen paheksuvasti. ”Minä en aio palata Mustalinnan epäonnistuen ensimmäisellä partiomatallani. Me *löydämme*

ne miehet.” Hän vilkaisi ympärilleen. ”Kiipeä puuhun. Toimi nopeasti. Etsi merkkejä tulesta.”

Will kääntyi sanattomana ympäri. Vastaan väittämisestä ei olisi hyötyä. Tuuli oli kääntymässä. Se pureutui suoraan hänen lävitseen. Hän meni puun, pilviä hipovan harmaanvihreän vartiomännyn, luokse ja alkoi kiivetä. Pian hänen kätensä olivat pihkasta tahmeat, ja hän oli kadonnut neulasten sekaan. Pelko täytti hänen vatsansa kuin ateria, jota hän ei kyennyt sulattamaan. Hän kuiskasi rukouksen metsän nimettömille jumalille ja irrotti tikarinsa tupesta. Hän pani tikarin hampaidensa väliin pitääkseen molemmat kädet vapaina kiipeämistä varten. Kylmän raudan maku suussa soi hänelle lohtua.

Alhaalla pikkulordi huusi yhtäkkiä: ”Kuka siellä?” Will kuuli äänessä epävarmuutta. Hän lakkasi kiipeästä, ja vain kuunteli ja katseli.

Metsä vastasi: lehtien kahinaa, puron jäistä kohinaa, lumipöllön etäistä huhuilua.

Muukalaiset eivät päästäneet ääntäkään.

Will näki liikettä silmäkulmastaan. Kalpeita hahmoja lipumassa metsän halki. Hän käänsi päätään ja näki pimeydessä vilaukselta valkean varjon. Sitten se oli poissa. Oksat liikahtelivat kevyesti tuulessa raapien toinen toistaan puisin sormin. Will aukaisi suunsa huutaakseen varoituksen, ja sanat tuntuivat jäätyvän hänen kurkkuunsa. Ehkä hän oli väärässä. Ehkä se oli ollut vain lintu, heijastus lumella, jokin kuun valon aiheuttama harha. Mitä hän oikeastaan oli nähnyt?

”Will, missä olet?” ser Waymar huusi. ”Näetkö mitään?” Hän kääntyi hitaasti ympäri äkkiä varuillaan, miekka kädessään. Hänen täytyi aistia ne silloin samoin kuin Will tunsi ne. ”Vastaa minulle! Miksi on niin kylmä?”

Nyt todella *oli* kylmä. Vapisten Will takertui tiukemmin oksaansa. Hänen kasvonsa painautuivat tiukasti vartiomännyn runkoa vasten. Hän saattoi tuntea makean, tahmean pihkan poskeaan vasten.

Varjo ilmestyi puun hämärästä. Se seisoi Roycen edessä. Se oli pitkä ja kolkko ja kova kuin vanhat luut, ja sen iho oli maidonkalpea. Sen haarniska näytti vaihtavan väriä hahmon liikkuessa; tässä valkoinen kuin vastasatanut lumi, tuossa varjonmusta, kaikkialta metsän puiden syvän harmaanvihreän laikuttama. Jokaisen askeleen myötä kuviot liikkuivat kuin kuutamo vedessä.

Will kuuli ilman purkautuvan ser Waymar Roycen keuhkoista pitkänä pihahduksena. ”Älä tule lähemmäksi”, pikkulordi varoitti. Hänen äänensä murtui kuin pojalla. Royce viskasi pitkän soopeliviittansa hartioittensa taakse vapauttaakseen kätensä taistelua varten ja otti miekan molempiin käsiinsä. Tuuli oli vaimennut. Oli todella kylmä.

Muukalainen lipui eteenpäin äänettömin jaloin. Sen käsissä oli lyömämiekka, jonka kaltaista Will ei ollut koskaan nähnyt. Terän takomiseen ei ollut käytetty yhtäkään ihmisen tuntemaa metallia. Se eli kuun valossa läpikuultavana, niin ohuena kristallinsiruna, että se näytti melkein katoavan, kun sitä katseli sivusuunnasta. Miekka hehkui himmeän sinisenä aavevaloa, joka leikkitteli sen terällä, ja jotenkin Will tiesi sen olevan partaveistäkin terävämpi.

Ser Waymar kohtasi olennon urheasti. ”Tanssi sitten kanssani.” Hän kohotti miekkansa uhmakkaasti korkealle pänsä yläpuolelle. Hänen kätensä vapisivat sen painosta, tai ehkä kylmästä. Siinä hetkessä, Will ajatteli, Royce ei ollut enää poika vaan Yöpartion mies.

Muukalainen pysähtyi. Will näki sen silmät. Ne olivat siniset, syvemvät ja sinisemmät kuin mitkään ihmissilmät, jään lailla hehkuvan siniset. Ne kohdistuivat korkealla vapisevaan lyömämiekkään, katselivat kuun kylmää heijastusta metallilla. Yhden sydämenlyönnin ajan hän uskalsi toivoa.

Varjoista ilmestyi äänettömästi kaksoisolentoja ensimmäiselle. Kolme... neljä... viisi... Ser Waymar saattoi ehkä tuntea niiden mukana saapuvan kylmyyden, mutta hän ei koskaan nähnyt tai kuullut niitä. Willin täytyi huutaa varoitus. Se oli hänen velvollisuutensa. Ja kuolemansa, jos hän niin tekisi. Hän vapisi, syleili puuta ja pysyi vaiti.

Kalpea miekka lähestyi lepattaen ilman halki.

Ser Waymar vastasi siihen teräksellä. Kun terät kohtasivat, ei kuulunut metallin kalahdusta metallia vasten, ainoastaan korkea, ohut ääni kuuloalueen laitamilla, kuin tuskaisen eläimen huuto. Royce torjui toisen iskun, ja kolmannen, ja astui sitten askeleen taaksepäin. Seurasi toinen iskujenvaihto, ja hän perääntyi jälleen.

Hänen takanaan, oikealla, vasemmalla, kaikkialla hänen ympärillään tarkkailijat seisoivat kärsivällisinä, kasvottomina ja äänettöminä, ja niiden hienojen haarniskoiden muuttuvat kuviot tekivät niistä metsässä lähes-

tulkoon näkymättömiä. Siitä huolimatta ne eivät tehneet elettäkään puutukseen taisteluun.

Miekat kohtasivat yhä uudelleen ja uudelleen, kunnes Will halusi peittää korvansa niiden kohtaamisesta kuuluvaa outoa, tuskaista, läpätunkevaa ääntä vastaan. Nyt ser Waymar lähätti ponnistuksesta ja hänen hengityksensä huurusi kuutamossa. Hänen miekkansa oli kuurasta valkoinen; Muukalaisen miekka tanssi kalpeansinisessä valossa.

Sitten Roycen torjunta myöhästyi hieman. Kalpea miekka pureutui rengaspanssarin läpi hänen kainaloonsa. Nuori lordi huusi tuskissaan. Veri pulppusi renkaiden lomasta. Se höyrysi kylmässä, ja pisarat näyttivät tulenpunaisilta osuessaan lumelle. Ser Waymarin sormet sipaisivat kylkeä. Myyrännahkahansikas kastui verestä läpimäräksi.

Muukalainen sanoi jotakin kielellä, jota Will ei tuntenut; ääni oli kuin jään ritinää talvisella järvellä ja sanat olivat pilkkaavia.

Ser Waymar löysi raivonsa. ”Robertin puolesta!” hän huusi ja lähestyi muristen, nostaen lyömämiekan molemmin käsin ja heilauttaen sillä, kaikkiin voimin, laajan sivuttaissivalluksen. Muukalaisen torjunta oli melkein laiska.

Kun terät kohtasivat, teräs murtui.

Metsän halki raikui kirkaisu, ja lyömämiekka värisi sadoiksi hauriksi palasiksi. Palaset levisivät sinne tänne kuin neulassade. Royce vajosi polvilleen kirkuen ja peittäen korvansa. Hänen sormiensä välistä pulppusi verta.

Tarkkailijat siirtyivät lähemmäksi ikään kuin olisi annettu jokin merkki. Miekat nousivat ja laskivat kuolemanhiljaisuuden vallitessa. Se oli kylmäverinen teurastus. Kalpeat terät leikkasivat rengaspanssarin läpi kuin se olisi ollut silkkiä. Will sulki silmänsä. Kaukaa alapuoleltaan hän kuuli niiden äänet ja jääpuikonterävän naurun.

Kun hän löysi rohkeutta katsoa jälleen alas, oli kulunut pitkän aikaa, ja alapuolinen harjanne oli tyhjä.

Hän pysytteli puussa uskaltuen tuskin hengittää. Kuu kulki hitaasti mustan taivaankannen poikki. Lopulta, kun hänen lihaksensa alkoivat jäykistyä ja sormet olivat kylmästä tunnottomat, hän kapusi alas.

Roycen ruumis lojui lumessa kasvot alaspäin toinen käsivarsi levällään sivulla. Paksua soopeliviittoa oli viilletty kymmenkunnasta kohdasta. Roycen maatessa siinä kuolleena näki hyvin kuinka nuori tämä oli. Poika.

Will löysi miekan jäännökset muutaman jalan päästä pirstoutuneena ja vääntyneenä kuin puu, johon salama oli iskenyt. Will polvistui, katsoi varuillaan ympärilleen ja poimi sen käteensä. Särkynyt miekka olisi hänen todisteensa. Gared tietäisi mitä siitä pitäisi arvella, ja ellei hän tietäisi niin varmasti Vanha Karhu Mormont tai mestari Aemon. Odottaisiko Gared yhä hevosten luona? Hänen tuli kiiruhtaa.

Will nousi. Ser Waymar Royce tarkkaili häntä.

Roycen hienot vaatteet olivat riekaleina, kasvot runnellut. Siru miehen omasta miekasta oli lävistänyt hänen vasemman silmänsä sokean valkean pupillin.

Oikea silmä oli auki. Pupilli hohti sinisenä. Se näki.

Murtunut miekka putosi hervottomista sormista. Will sulki silmänsä rukoillakseen. Pitkät, aistikkaat sormet sipaisivat hänen poskeaan ja puristuivat hänen kurkkunsa ympärille. Käsia peittivät hienoimmasta myyränahasta tehdyt hansikkaat ja ne olivat verestä tahmeat, mutta siitä huolimatta niiden kosketus oli jääkylmä.

Bran

*A*amu sarasti kirkkaana ja kylmänä, ja ilmassa oli kirpeyttä, joka vihjasi kesän päättymisestä. He lähtivät liikkeelle aamun-koitteessa huolehtiakseen miehen mestauksesta. Bran ratsasti kahdenkymmenen miehen joukossa jännityksestä hermostuneena. Tämä oli ensimmäinen kerta, kun häntä oli pidetty kyllin vanhana lähtemään isänsä ja veljiensä mukaan katsomaan miten kuninkaan oikeutta jaettiin. Oli kesän yhdeksäs ja Branin elämän seitsemäs vuosi.

Mies oli viety pienen, kukkuloilla sijaitsevan linnakkeen ulkopuolelle. Robb arveli miehen olevan villi, ja että tämä oli vannonut miekkansa Mance Rayderille, Muurin takaisten alueiden kuninkaalle. Asian ajatteluinen sai Branin ihon kihelmöimään. Hän muisti tarinat, joita vanha Nan heille kertoi. Tämä sanoi villien olevan julmia, orjuuttajia, murhamiehiä ja varkaita. He kulkivat jättiläisten ja pahojen henkien seurassa, varastivat yön pimeydessä tyttöjä ja joivat verta kiillotetuista sarvista. Ja heidän naisensa makasivat Pitkänä yönä Muukalaisten kanssa siittääkseen kammottavia puoli-ihmislapsia.

Mutta mies, jonka he löysivät linnakkeen juurelta odottamasta kuninkaan oikeuden täyttymistä, oli vanha ja luiseva. Hänen kätensä ja jalkansa oli sidottu. Pakkanen oli vienyt häneltä molemmat korvat ja yhden sormen, ja hän oli pukeutunut kokomustiin kuten Yövartion veljet, paitsi että hänen turkiksensa olivat nukkavierut ja rasvaiset.

Miehen ja hevosen hengitysilmat sekoittuivat kylmässä aamuilmassa ja höyryivät samalla, kun Branin isä leikkasi miehen köydet irti seinästä ja raahasi tämän heidän eteensä. Robb ja Jon istuivat suorina ja liikku-

mattomina hevostensa selässä välissään Bran, joka yritti näyttää seitsemää ikävuottaan vanhemmalta ja uskotella, että oli nähnyt tämän kaiken aikaisemminkin. Hienoinen tuuli puhalsi linnakkeen portista. Heidän päidensä yläpuolella lepatti Talvivaaran Starkien viiri: harmaa hurjasusi juoksemassa jäänvalkoisella kentällä.

Branin isä istui vaikuttavana hevosensa selässä pitkä ruskea tukka tuullessa liehuen. Hänen lyhyeksi leikatussa parrassaan oli valkoista, mikä sai hänet näyttämään kolmeakymmentäviittä ikävuottaan vanhemmalta. Tänä päivänä hänen harmaiden silmiensä katse oli synkkä, eikä hän vaikuttanut ollenkaan siltä mieheltä, joka iltaisin istui takkatulen ääressä puhumassa hiljaisella äänellä Sankareiden ajasta ja metsän lapsista. Hän oli riisunut isänkasvonsa, Bran ajatteli, ja pukeutut ylleen Talvivaaran lordi Starkin kasvot.

Aamun koleudessa esitettiin kysymyksiä ja annettiin vastauksia, mutta jälkepäin Bran ei kyennyt muistamaan paljoakaan siitä, mitä oli sanottu. Lopulta hänen jalosukuinen isänsä antoi käskyn ja kaksi hänen vartiomiehistään raahasivat miehen rautapuun kannon luokse aukion keskelle. He pakottivat miehen pään alas kovalle, mustalle puulle. Lordi Eddard Stark nousi ratsailta, ja hänen aseenkantajansa Theon Greyjoy toi hänen miekkansa. Tuota miekkaa kutsuttiin Jääksi. Se oli yhtä leveä kuin miehen kämmen ja jopa Robbiakin pidempi. Terä oli valyrialaista terästä, loitsuin taottu ja tumma kuin savu. Mikään ei pitänyt teräänsä niin kuin valyrialainen teräs.

Branin isä riisui hansikkaansa ja ojensi ne Jory Casselille, kaartinsa kapteenille. Hän otti Jään molempiin käsiinsä ja sanoi: ”Robert I:n, andalien ja rhoynelaisten ja ensimmäisten ihmisten kuninkaan, Seitsemän kuningaskunnan herran ja Valtakunnan suojelijan nimissä, Eddard Starkin, Talvivaaran lordin ja Pohjoisen vartijan sanalla tuomitsen sinut kuolemaan.” Hän kohotti kahdenkädenmiekan korkealle päänsä yläpuolelle.

Branin äpäpäveli Jon Nietos siirtyi lähemmäksi. ”Pidä ponisi hyvin hallinnassasi”, hän kuiskasi. ”Äläkä käännä katsettasi. Isä tietää, jos teet niin.”

Bran piti poninsa hallinnassaan eikä katsonut pois päin.

Hänen isänsä löi miehen pään irti yhdellä varmallalla iskulla. Lumelle suihkusi verta, joka oli punaista kuin kesäviini. Yksi hevosista kavahti pystyyn ja sitä piti hillitä, ettei se olisi pillastunut. Bran ei voinut irrottaa katsettaan verestä. Lumi kannon ympärillä joi sitä ahnaasti ja värjäytyi punaiseksi hänen silmiensä edessä.

Pää kimmahti paksusta juuresta ja alkoi kieriä. Se päätyi Greyjoyn jalkojen lähelle. Theon oli laiha, tumma, yhdeksäntoistavuotias nuorukainen, joka piti kaikkea huvittavana. Hän nauroi, asetti saappaansa pään viereen ja potkaisi sen pois.

”Typerys”, Jon mutisi riittävän hiljaa, ettei Greyjoy kuullut. Hän pani kätensä Branin olkapäälle, ja Bran katsoi äpäpäveljeään. ”Pärjäsit hyvin”, Jon sanoi hänelle juhlallisesti. Jon oli neljäntoista, konkari oikeudenjakotilaisuuksissa.

Pitkän ratsastusmatkan aikana takaisin kohti Talvivaaraa ilma vaikutti kylmemmältä, vaikka tuuli oli laantunut ja aurinko oli korkeammalla. Bran ratsasti veljiensä seurassa hyvän matkaa pääjoukon edellä, ja hänen poninsa ponnisteli pysyäkseen heidän hevostensa vauhdissa.

”Karkuri kuoli urheasti”, Robb sanoi. Hän oli pitkä ja leveä ja kasvoi joka päivä. Hänellä oli äitinsä värit; vaalea iho, kastanjanruskea tukka ja Vuolasvirran Tullyjen siniset silmät. ”Ainakin hän oli rohkea.”

”Ei”, Jon Nietos sanoi hiljaa. ”Ei se ollut rohkeutta. Hän pelkäsi kuollakseen. Sen näki hänen silmistään, Stark.” Jonin silmät olivat niin tumman harmaat, että ne näyttivät melkein mustilta, mutta ei ollut montakaan asiaa, jota ne eivät nähneet. Hän oli Robbin kanssa melkein saman ikäinen, mutta he eivät muistuttaneet toisiaan. Siinä missä Jon oli hoikka, Robb oli lihaksikas; Jon oli tumma siinä missä Robb vaalea ja sulavaliikkeinen ja vikkellä, kun hänen puoliveljensä taas oli voimakas ja nopea.

Se ei tehnyt Robbiin vaikutusta. ”Muukalaiset viekööt hänen silmänsä”, hän kirosi. ”Hän kuoli hyvin. Kisataanko sillalle?”

”Sovittu”, Jon sanoi potkaisten hevotensa vauhtiin. Robb sadatteli ja seurasi perässä, ja he laukkasivat polkua eteenpäin Robb nauraen ja huutaen, Jon äänettömänä ja päättäväisenä. Heidän hevostensa kaviot lennättivät lunta ilmaan.

Bran ei yrittänyt seurata. Hänen poninsa ei kykenisi pysymään perässä. Hän oli nähnyt resuisen miehen silmät ja ajatteli niitä. Hetken kuluttua Robbin naurun ääni häipyi ja metsä hiljeni jälleen.

Hän oli niin uppoutunut ajatuksiinsa, ettei lainkaan kuullut loppuseuruetta ennen kuin hänen isänsä siirtyi ratsastamaan hänen vierelleen. ”Oletko kunnossa, Bran?” hän kysyi, eikä ollenkaan epäystävällisesti.

”Kyllä, isä”, Bran vastasi. Hän katsoi ylös. Turkiksiinsa ja nahkoihinsa kääriytyneenä ja valtavan sotaratsunsa selässä isä kohosi hänen yläpuolellaan kuin jättiläinen. ”Robb sanoo, että mies kuoli urheasti, mutta Jon sanoo, että mies pelkäsi.”

”Mitä itse arvelet?” hänen isänsä kysyi.

Bran pohti asiaa. ”Voiko ihminen olla urhea, jos hän on peloissaan?”

”Se on ainoa hetki, jolloin ihminen voi olla urhea”, hänen isänsä sanoi hänelle. ”Ymmärrätkö miksi minä tein sen?”

”Hän oli villi”, Bran sanoi. ”He kantavat naisia pois ja myyvät heitä Muukalaisille.”

Hänen isänsä hymyili. ”Vanha Nan on taas kertonut sinulle tarinoitaan. Tosiasiassa hän oli valanrikkoja, hän oli karannut Yöparttiosta. Kukaan ei ole vaarallisempi. Karkuri tietää maksavansa teostaan hengellään, jos jää kiinni, joten hän ei karta mitään rikosta sen inhottavuudesta riippumatta. Mutta sinä erehdyit. Kysymys ei ollut miksi miehen täytyi kuolla vaan miksi *minun* piti se tehdä.”

Siihen Branilla ei ollut vastausta. ”Kuningas Robertilla on pyöveli”, hän sanoi epävarmasti.

”Niin on”, hänen isänsä myönsi. ”Samoin kuin Targaryen-suvun kuninkailla ennen häntä. Meidän tapamme on kuitenkin vanhempi. Ensimmäisten ihmisten veri virtaa Starkien suonissa, ja me uskomme, että tuomion langettavan miehen pitäisi myös käyttää miekkaa. Jos aikoo viedä miehen hengen, on velvollinen katsomaan hänen silmiinsä ja kuulemaan hänen viimeiset sanansa. Ja ellei pysty sitä kestäämään, ehkä mies ei sittenkään ansaitse kuolla.”

”Jonakin päivänä, Bran, sinä pidät Robbin vasallina huolta jostakin linnoituksesta veljesi ja kuninkaasi puolesta, ja oikeuden jakaminen lankeaa sinun kohtaloksesi. Kun se päivä koittaa, sinun ei tule nauttia tehtävästä, mutta sinun ei myöskään pidä kääntää katsettasi. Hallitsija, joka piileskelee maksettujen pyöveleiden takana unohtaa pian, mitä kuolema on.”

Juuri silloin Jon ilmestyi heidän edessään olevan mäenharjanteen takaa. Hän heilutti käsiään ja huusi heille. ”*Isä, Bran, tulkaa pian katsomaan, mitä Robb löysi!*” Sitten hän oli jälleen tiessään.

Jory ratsasti heidän vierelleen. ”Ongelmia, herrani?”

”Epäilemättä”, isä sanoi. ”Tulkaa, menkäämme katsomaan, mitä metkua poikani nyt ovat keksineet.” Hän komensi hevosensa raviin. Jory ja Bran ja muut seurasivat perässä.

He löysivät Robbin joen rannalta sillan pohjoispuolelta ja Jonin yhä ratsailta hänen vierestään. Myöhäiskesän lumisateet olivat sen kuunkierron aikana olleet ankaria. Robb seisoj polviaan myöten lumessa huppu päästä vedettynä niin, että aurinko paistoi hänen hiuksiinsa. Pojat puhuivat vaihein, innostunein äänin Robbin pidellessä jotakin sylissään.

Ratsastajat valikoivat huolella tiensä kinosten poikki hapuillen tukevaa jalsijaa lumen peittämästä, epätasaisesta maasta. Jory Cassel ja Theon Greyjoy saavuttivat pojat ensimmäisinä. Greyjoy nauroi ja vitsaili ratsastaessaan. Bran kuuli ilman karkaavan tämän keuhkoista. ”*Jumalat!*” Theon huudahti ponnistellen pitääkseen hevosensa hallinnassaan ja kurotti kohti miekkaansa.

Joryn miekka oli jo esillä. ”Robb, pois sen luota!” hän huusi hevosensa noustessa pystyyn hänen allaan.

Robb virnisti ja nosti katseensa sylissään olevasta käärröstä. ”Ei se voi sinua satuttaa”, hän sanoi. ”Jory, se on kuollut.”

Bran paloi uteliaisuudesta. Hän olisi kannustanut poniaan kulkemaan nopeammin, mutta isä pakotti hänet laskeutumaan ratsailta sillan vieressä ja lähestymään paikkaa jalan. Bran loikkasi satulasta ja juoksi.

Siihen mennessä myös Jon, Jory ja Theon Greyjoy olivat laskeutuneet ratsailta. ”Mikä seitsemässä helvetissä tämä on?” Greyjoy kysyi.

”Susi”, Robb sanoi hänelle.

”Luonnonoikku”, Greyjoy sanoi. ”Katsokaa sen *kokoa*.”

Branin sydän pamppaili hänen tunkeutuessaan vyötärönsyvyisen hangen läpi veljiensä vierelle.

Valtava, tumma hahmo lojui maassa kuolleena, puoliksi hautautuneena veren tahrimaan lumeen. Sen takkuiseen, harmaaseen turkkiin oli muodostunut jäätä, ja hienoinen mädän haju takertui siihen kuin naisen hajuvesi. Bran näki vilaukselta matoja kuhisevat, sokeat silmät ja suuren suun täynnä keltaisia hampaita. Mutta sen koko sai hänet haukkomaan henkeään. Se oli suurempi kuin hänen poninsa, kaksi kertaa hänen isänsä koiratarhan suurimman koiran kokoinen.

”Ei se ole luonnonoikku”, Jon sanoi rauhallisesti. ”Se on hurjasusi. Ne kasvavat suuremmiksi kuin muut sudet.”

Theon Greyjoy sanoi: ”Muurin eteläpuolella ei ole nähty ainuttakaan hurjasutta kahteensataan vuoteen.”

”Minä näen sellaisen nyt”, Jon vastasi.

Bran repi katseensa hirviöstä. Silloin hän huomasi käärön Robbin sylissä. Hän päästi ihastuksenhuudahduksen ja siirtyi lähemmäksi. Pentu oli pieni mustanharmaa karvapallo ja sen silmät olivat yhä kiinni. Se hieroi sokeasti kuonoaan Robbin rintaa vasten tämän keinuttaessa sitä, ja etsi maitoa pojan nahkavaatteiden lomasta päästellen pieniä, surullisia, uikuttavia ääniä. Bran ojensi epäröiden kätensä. ”Siitä vaan”, Robb sanoi hänelle. ”Voit koskettaa sitä.”

Bran silitti pentua hermostuneesti ja kääntyi sitten Jonin sanoessa: ”Olepa hyvä.” Hänen velipuolensa asetti toisen pennun hänen syliinsä. ”Niitä on viisi.” Bran istahti hankeen ja rutisti pentua kasvojaan vasten. Se oli pehmeä ja lämmin hänen poskeaan vasten.

”Hurjasusia vapaana valtakunnassa näin monen vuoden jälkeen”, tallimestari Hullen mutisi. ”Minä en pidä siitä.”

”Se on enne”, Jory sanoi.

Isä kurtisti kulmiaan. ”Se on vain kuollut eläin, Jory”, hän sanoi. Siitä huolimatta hän näytti huolestuneelta. Lumi narskui kenkien alla hänen kulkiessaan ruumiin ympäri. ”Tiedämmekö mikä sen tappoi?”

”Sen kurkussa on jotakin”, Robb kertoi hänelle ylpeänä löydettyään vastauksen ennen kuin hänen isänsä oli ehtinyt edes kysyä. ”Tuossa, juuri leukaluun alapuolella.”

Hänen isänsä polvistui ja hapuili kädellään pedon pään alapuolta. Hän nykäisi ja piteli jotakin kaikkien nähtävillä. Verestä märkä pala sarvea, jonka piikit olivat katkenneet.

Äkillinen hiljaisuus valtasi joukkion. Miehet katsoivat sarvea levottomina, eikä kukaan uskaltanut puhua. Jopa Bran saattoi aistia heidän pelkonsa, vaikkei hän sitä ymmärtänytkään.

Hänen isänsä viskasi sarven sivuun ja puhdisti kätensä lumessa. ”Olen yllättynyt, että se eli kyllin pitkään synnyttääkseen pentunsa”, hän sanoi. Hänen äänensä mursi lumouksen.

”Ehkä se ei elänytkään”, Jory sanoi. ”Olen kuullut tarinoita... ehkä narttu oli jo kuollut pentujen tullessa maailmaan.”

”Syntynyt kuolleiden seurassa”, toinen mies pisti väliin. ”Huonompi juttu.”

”Ei sillä ole väliä”, Hullen sanoi. ”Pennutkin ovat pian kuolleita.”

Branilta pääsi sanaton tyrmistyksenhuudahdus.

”Mitä pikemmin sen parempi”, Theon Greyjoy yhtyi edelliseen mieliteeseen. Hän veti miekkansa esiin. ”Bran, anna se peto tänne.”

Pikku otus vääntelehti häntä vasten ikään kuin se olisi kuullut ja ymmärtänyt. ”*Ei!*” Bran huusi raivokkaasti. ”Se on minun.”

”Pane miekka pois, Greyjoy”, Robb sanoi. Hetken hän kuulosti yhtä käskävältä kuin isä, lordilta, joka hän jonakin päivänä olisi. ”Me pidämme nämä pennut.”

”Ette te voi sellaista tehdä”, sanoi Harwin, joka oli Hullenin poika.

”Niiden tappaminen olisi armeliasta”, Hullen sanoi.

Bran katsoi kunnianarvoisaa isäänsä pelastusta hakien, mutta sai vastaukseksi vain kurtistuneet kulmat ja uurteisen otsan. ”Hullen puhuu vilpittömästi, poika. Parempi pikainen kuolema kuin kova, hidas kuolema kylmyyden ja nälkiintymisen takia.”

”*Ei!*” Hän saattoi tuntea kyynelten kerääntyvän silmiinsä ja katsoi pois päin. Hän ei halunnut itkeä isänsä edessä.

Robb vastusti itsepäisesti. ”Ser Rodrikin narttukoira penikoi jälleen viime viikolla”, hän sanoi. ”Pentue oli pieni, vain kaksi pentua. Sillä on maitoa riittämiin.”

”Se repii ne kappaleiksi niiden yrittäessä imeä.”

”Lordi Stark”, Jon sanoi. Oli outoa kuulla hänen kutsuvan isää sillä tavoin, niin muodollisesti. Bran katsoi häntä epätoivoisen toiveikkaana. ”Pentuja on viisi”, hän kertoi isälle. ”Kolme urosta, kaksi naarasta.”

”Mitä siitä, Jon?”

”Teillä on viisi avioliitossa syntynyttä lasta”, Jon sanoi. ”Kolme poikaa, kaksi tyttäretä. Hurjasusi on sukunne vaakunaeläin. Lastenne oli tarkoitus saada nämä pennut, herrani.”

Bran näki isänsä kasvojen muuttuvan, ja muiden miesten vaihtavan katseita. Sillä hetkellä hän rakasti Jonia koko sydäimestään. Jopa seitsemänvuotiaana Bran ymmärsi, mitä hänen veljensä oli tehnyt. Luku oli oikea vain, koska Jon oli jättänyt itsensä laskuista. Hän oli laskenut työt ja jopa Rickonin, vauvan, mutta ei äpärää, joka kantoi sukunimeä Nietos, nimeä, jonka tapa määräsi annettavaksi kaikille niille pohjoisen lapsille, jotka olivat kyllin kovaonnisia syntyäkseen ilman omaa nimeä.

Heidän isänsä ymmärsi myös. ”Et siis halua pentua itsellesi, Jon?” hän kysyi hiljaisella äänellä.

”Hurjasusi koristaa Starkin suvun vaakunaa”, Jon huomautti. ”Minä en ole Stark, isä.”

Heidän isänsä tarkasteli Jonia mietteliäänä. Robb kiiruhti täyttämään tämän jättämän hiljaisuuden. ”Minä ruokin sitä itse, isä”, hän lupasi. ”Kastelen pyyhkeen lämpimällä maidolla ja annan sen imeä siitä.”

”Minä myös!” Bran toisti kaikuna.

Lordi Stark arvioi poikiaan silmillään huolellisesti. ”Helppo sanoa, hankalampi toteuttaa. En tahdo teidän tuhlaavan siihen palvelijoiden aikaa. Jos haluatte nämä pennut, ruokitte ne itse. Onko asia ymmärretty?”

Bran nyökkäsi innokkaasti. Pentu kiemurteli hänen otteessaan ja nuoli hänen kasvojaan lämpimällä kielellään.

”Teidän täytyy myös kouluttaa ne”, heidän isänsä sanoi. ”*Teidän* täytyy kouluttaa ne. Kennelmestari ei huolehdi näistä hirviöistä, sen voin teille luvata. Ja jumalat teitä auttakoot, jos lyötte niitä laimin tai kohtelette niitä raa’asti tai koulutatte ne huonosti. Nämä eivät ole koiria, jotka kerjäävät herkkupaloja ja luikkivat potkusta pakoon. Hurjasusi repii miehen käsivarren irti olkapäästä yhtä helposti kuin koira tappaa rotan. Oletteko varmoja, että tahdotte tätä?”

”Kyllä, isä”, Bran sanoi.

”Kyllä”, Robb oli samaa mieltä.

”Huolimatta kaikesta mitä teette, pennut saattavat silti kuolla.”

”Eivät ne kuole”, Robb sanoi. ”Me emme *anna* niiden kuolla.”

”Pitäkää ne sitten. Jory, Desmond, kerätkää loput pennut. On aika palata Talvivaaraan.”

Vasta kun he olivat jälleen ratsailla ja liikkeellä, Bran antoi itselleen luvan nautiskella voiton suloisesta mausta. Siihen mennessä pentu oli käpertynyt hänen nahka-asunsa sisäpuolelle lämpimänä häntä vasten, turvassa pitkää kotimatkaa varten. Bran mietti minkä nimen pennulle antaisi.

Puolimatassa sillan yli Jon pysäytti yhtäkkiä ratsunsa.

”Mikä nyt, Jon?” heidän isänsä kysyi.

”Ettekö kuule sitä?”